

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 21 augustus 2023
(OR. en)

12373/23

COASI 154
ASIE 77
CFSP/PESC 1157
PE 97
WTO 126
COHOM 179
ECOFIN 826
MACAO 1

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	18 augustus 2023
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

nr. Comdoc.:	JOIN(2023) 29 final
Betreft:	GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD - Speciale Administratieve Regio Macau Jaarverslag 2022

Hierbij gaat voor de delegaties document JOIN(2023) 29 final.

Bijlage: JOIN(2023) 29 final

HOGE VERTEGENWOORDIGER
VAN DE UNIE VOOR
BUITENLANDSE ZAKEN
EN VEILIGHEIDSBELEID

Brussel, 18.8.2023
JOIN(2023) 29 final

GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Speciale Administratieve Regio Macau

Jaarverslag 2022

GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

SPECIALE ADMINISTRATIEVE REGIO MACAU

JAARVERSLAG 2022

Samenvatting

Sinds de overdracht van Macau aan de Volksrepubliek China in 1999 hebben de Europese Unie en haar lidstaten de politieke en economische ontwikkelingen in de Speciale Administratieve Regio (SAR) Macau binnen het kader van het beginsel “één land, twee systemen” op de voet gevolgd. De EU steunt dit beginsel en de uitvoering ervan in het kader van de basiswet, die ervoor moet zorgen dat de manier van leven, de rechtsstaat en de bescherming van fundamentele rechten en vrijheden in Macau tot 2049 ongewijzigd blijven.

Dit jaarverslag over het jaar 2022 wordt gepubliceerd volgens de in 1999 met het Europees Parlement gemaakte afspraak.

De integratie van Macau in het nationale ontwikkelingsplan is in 2022 versneld. De regering van Macau zette de wijziging van de wet inzake de bescherming van de nationale veiligheid door, waardoor de in de basiswet vastgelegde politieke en fundamentele vrijheden mogelijk worden ondergraven. Op 15 december nam de wetgevende vergadering het wetsvoorstel in eerste lezing unaniem aan.

De uitholling van de hoge mate van autonomie van Macau en van de rechten en vrijheden die tot ten minste 2049 zouden worden beschermd, zette zich in 2022 voort.

Dat jaar werd gekenmerkt door strenge sociale beperkingen en reisbeperkingen in verband met COVID-19 waardoor Macau van de rest van de wereld werd afgesloten. In februari versoepelde Macau de reisbeperkingen voor reizigers van het Chinese vasteland om het herstel van een sterk van het Chinese toerisme afhankelijke economie mogelijk te maken.

In 2022 veranderde de situatie rondom kansspelen drastisch met de rechtszaak tegen Alvin Chau, de voorzitter van de grootste exploitant van gokvakanties (“junket operator”¹), en de goedkeuring van een nieuwe kansspelwet.

Economische diversificatie, integratie in de Greater Bay Area en de ontwikkeling van de zone voor intensieve samenwerking tussen Guangdong en

¹ “Junket” is casinojargon voor een kort reisprogramma dat wordt georganiseerd door een exploitant van gokvakanties (“junket operator”) om rijke gokkers naar Macau te lokken, voornamelijk van het Chinese vasteland.

Macau in Hengqin bleven de belangrijkste ontwikkelingsstrategieën onder leiding van de centrale overheid in Peking.

In de eerste drie kwartalen van 2022 daalde het bbp van Macau met 27,8 % tot 130,3 miljard Macause pataca (MOP) (15,6 miljard EUR), een daling van 61 % ten opzichte van 2019 (vóór de pandemie). De arbeidsmarkt bleef het goed doen en de regering bleef COVID-19-steunmaatregelen voor de bevolking en ondernemingen bieden.

De reisbeperkingen in verband met COVID, waaronder een hotelquarantaine van twee weken, bleven functionarissen van het EU-bureau ervan weerhouden Macau te bezoeken of daar evenementen te organiseren, waardoor zij in hun werkzaamheden werden belemmerd en hun contacten met regeringsfunctionarissen, maatschappelijke organisaties, ondernemingen en andere belanghebbenden werden beperkt. De reisbeperkingen belemmerden ook de consulaire toegang van de EU-lidstaten tot EU-burgers in Macau en de consulaire toegang tot Portugese burgers in Hongkong.

I. Politieke, juridische en sociale ontwikkelingen

Sinds de diskwalificatie van 21 kandidaten in de aanloop naar de verkiezingen voor de wetgevende vergadering in 2021 is de oppositie niet langer in de vergadering vertegenwoordigd. Bij de publicatie van het verslag over de werkzaamheden van de vergadering meldde de voorzitter van de vergadering echter dat de efficiëntie van het orgaan “significant was toegenomen”.

In december koos Macau twaalf afgevaardigden voor het Nationaal Volkscongres (NPC) uit een totaal van vijftien kandidaten. Negen van de gekozen afgevaardigden, waaronder de voorzitter van de vergadering, waren voormalig lid van het NPC.

De **Macause vereniging van advocaten** koos Vong Hin Fai, een lid van de wetgevende vergadering en het Nationale Volkscongres van China, tot hoofd.

Het **Taipei Economic and Cultural Office** in Macau is zijn werkzaamheden blijven voortzetten. In oktober bevestigde de Taiwanese minister van de Mainland Affairs Council dat Macau een visumverlenging had toegekend aan de drie vertegenwoordigers van Taiwan in de SAR, na een diplomatieke patstelling in verband met het verzoek van Macau aan de vertegenwoordigers om hun handtekening te zetten onder het “één-China-principe” en daarmee Taiwan als onderdeel van China te erkennen. Macau behoudt wel zijn Economic and Cultural Office in Taiwan.

Op 10 april 2022 hield het **Forum voor economische en handelssamenwerking tussen China en Portugeestalige landen (Forum Macao)** een buitengewone ministeriële conferentie over economische en handelssamenwerking tussen China en Portugeestalige landen. De Chinese premier Li Keqiang hield online een openingstoespraak, waarin hij opriep tot meer samenwerking tussen China en Portugeestalige landen en het opzetten van een communicatiecentrum voor epidemiepreventie in Macau.

Impact van COVID-19-beleid

Macau paste het “**dynamische zero-COVID-beleid**” van het Chinese vasteland toe. In januari stelde Macau een twee weken durend verbod in op inkomende passagiersvluchten van buiten het Chinese vasteland nadat drie passagiers besmet bleken te zijn. Op 1 september stelde Macau zijn grenzen weer open voor de buitenwereld, waardoor burgers uit 41 landen het grondgebied konden betreden zonder voorafgaande goedkeuring van de gezondheidsautoriteiten. Hotelquarantaine bleef van kracht voor reizigers van buiten het Chinese vasteland. De duur van de quarantaine werd geleidelijk teruggebracht van 21 dagen aan het begin van het jaar tot vijf dagen tegen het einde van het jaar. Tussen 11 juli en 23 juli gold er een strikte lockdown. De overheid droeg in verschillende stadia van de lokale uitbraak de inwoners op om verschillende malen een PCR-test en snelle antigeentest te doen. Een testcampagne richtte zich op specifieke buitenlandse onderdanen, met name Filippino's, die vaak als huishoudelijk personeel in dienst zijn².

Diplomaten in Hongkong die waren geaccrediteerd in Macau hadden geen consulaire toegang vanwege de strenge quarantainevereisten.

Volgens het bureau voor statistiek en volkstelling daalde in 2022 het inwonertal tot 672 800 inwoners³. Zowel het aantal niet-ingezetenen werknemers als het aantal in Macau wonende Europese burgers daalde.

Ontwikkelingen in de wetgeving

In 2022 deden zich twee **belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de wetgeving voor**. De eerste was de gewijzigde kansspelwet⁴, die tot doel heeft de controle van de autoriteiten over casinoactiviteiten en in het bijzonder over exploitanten van gokvakanties te vergroten. De tweede betrof de wijziging van

² <https://www.thestandard.com.hk/breaking-news/section/3/192590/Macau%E2%80%99s-Covid-zero-plan-now-targets-city%E2%80%99s-Filipino-workers>.

³ <https://www.dsec.gov.mo/ts/#!/step2/KeyIndicator/en-US/240>.

⁴ <https://www.al.gov.mo/pt/law/year/507>

de nationale veiligheidswet, die aan het eind van het jaar nog steeds van kracht was. Het wetsvoorstel dat in december in eerste lezing werd aangenomen, hield in dat de wet restrictiever zou zijn en zou worden afgestemd op de nationale veiligheidswet van Hongkong⁵.

Het geruchtmakende proces tegen goktycoon Alvin Chau, die vipruimten in casino's uitbaatte, maakte eens te meer duidelijk dat de autoriteiten vastbesloten waren om hun controle over de kanspelsector te versterken. De rechtbank verklaarde Chau schuldig aan 162 aanklachten, waaronder het faciliteren van illegale kansspelen en fraude, en veroordeelde hem in januari 2023 tot achttien jaar gevangenisstraf. Ook Levo Chan, de op één na grootste exploitant van gokvakanties, werd vervolgd voor fraude, het witwassen van geld en het leidinggeven aan een crimineel syndicaat⁶. De economie van Macau zal gezien de strijd van China tegen corruptie en het witwassen van geld naar verwachting minder afhankelijk worden van gokactiviteiten.

In zijn beleidsverklaring in november gaf regeringsleider Ho Iat-Seng prioriteit aan sociale kwesties, waarbij hij citeerde uit de toespraak van secretaris-generaal Xi Jinping op 1 juli ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de oprichting van de Chinese Communistische Partij. Hij kondigde aan dat de regering door zou gaan met de vijfde fase van een uitgebreid openbaar camerabewakingssysteem dat bekendstaat als het "oog in de lucht". Leden van het maatschappelijk middenveld en pro-democratische politici hebben hun bezorgdheid geuit over de mogelijke gevolgen voor de privacy en het gebruiken van gezichtsherkenningstechnologieën. In juli gaf ook het VN-Mensenrechtencomité uiting aan deze bezorgdheid⁷.

In zijn beleidsverklaring noemde regeringsleider Ho tevens plannen om in 2023 het kiesstelsel van de wetgevende vergadering te hervormen om uitvoering te geven aan het beginsel van "patriotten die Macau besturen".

De regeringsleider kondigde eveneens aan dat de **vakbondswet** zou worden aangenomen. Hoewel het recht om vakbonden op te richten was vastgelegd in de basiswet, kende Macau geen wet die de oprichting van vakbonden legaliseerde. In januari 2023 nam de wetgevende vergadering het wetsvoorstel in eerste lezing aan. Vanuit het maatschappelijk middenveld klonk bezorgdheid over het feit dat in de wetgeving het stakingsrecht niet was opgenomen en dat er niet werd voorzien in collectieve onderhandelingen.

Nationale veiligheid

⁵ <https://www.al.gov.mo/pt/law/lawcase/553>

⁶ <https://www.thestandard.com.hk/section-news/section/11/249158/18-years-in-jail-for-junket-king>

⁷ https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails1.aspx?SessionID=2572&Lang=en

De overheid legde in toenemende mate de nadruk op nationale veiligheid. Op 15 december nam de wetgevende vergadering het wetsvoorstel “**Wijziging van wet nr. 2/2009 — Wet op de bescherming van de nationale veiligheid**”⁸ in eerste lezing aan. Op grond van deze wet, die voor het eerst werd aangenomen in 2009, werden verraad, afscheiding, subversieve handelingen tegen de centrale volksregering, opruiing, diefstal van staatsgeheimen, buitenlandse politieke organisaties die de nationale veiligheid in Macau in gevaar brengen en politieke organisaties in Macau die samenspannen met buitenlandse politieke organisaties om de nationale veiligheid in gevaar te brengen, verboden.

In augustus, bij aanvang van de raadpleging, verklaarde de minister van veiligheid dat dankzij de wijziging deze wet de nationale veiligheid in dezelfde mate kon waarborgen als de wetten van het Chinese vasteland en Hongkong. In het raadplegingsdocument stond dat wat betreft de verdediging van de nationale veiligheid er alleen sprake is van de verantwoordelijkheid van “één land”, zonder het onderscheid van “twee systemen”.

De gewijzigde wet breidt het toepassingsgebied van bestaande strafbare feiten uit. Tot het strafbare feit van afscheiding worden nu ook “niet-gewelddadige” handelingen gerekend in plaats van alleen “gewelddadige en overige ernstige illegale handelingen”. Subversie heeft voortaan betrekking op het gehele staatsregime. Diefstal van staatsgeheimen kan strenger worden bestraft als de informatie de onafhankelijkheid, eenheid en veiligheidsbelangen van het land in gevaar brengt. Het toepassingsgebied van de tenlastelegging van samenspanning is uitgebreid tot samenspanning met organisaties, verenigingen en personen buiten Macau. Met de wijziging zijn nieuwe strafbare feiten gecreëerd, zoals het “aanzetten tot of steunen van opruiing”, die betrekking hebben op uitspraken die in de privésfeer worden gedaan. De “voorzorgsmaatregelen” van de wet staan toe dat persoonlijke communicatie wordt onderschept en dat personen “die de neiging vertonen een misdrijf te plegen dat de nationale veiligheid in gevaar zou kunnen brengen” een tijdelijk uitreisverbod wordt opgelegd. Dit gaat verder dan de nationale veiligheidswet van Hongkong.

De Macause vereniging van advocaten en de Vereniging van synergie van Macau wezen erop dat de specifieke wijzigingsclausules niet konden worden becommentarieerd omdat ze niet in het raadplegingsdocument waren opgenomen. De **Macause vereniging van journalisten** sprak haar zorg uit over het feit dat het toepassingsgebied van verschillende strafbare feiten was uitgebreid zonder duidelijke juridische definities. De vereniging wees erop dat

⁸ <https://www.al.gov.mo/pt/law/lawcase/553>

het strafbare feit van subversie zou kunnen worden gebruikt als een middel om de vrijheid van meningsuiting te beperken en vroeg of de regering voornemens is richtlijnen uit te vaardigen.

Rechten, vrijheden en gelijke kansen

In juli uitte het **Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties** in zijn periodieke beoordeling van Macau in het kader van het **Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten** zijn bezorgdheid over het verbod op vreedzame vergaderingen, het gebrek aan bescherming van de rechten van migranten en de criteria om zich verkiesbaar te kunnen stellen voor de wetgevende vergadering⁹.

Het Comité merkte op dat de rechterlijke macht van Macau het Verdrag verkeerd geïnterpreteerd bleek te hebben en te ruime beperkingen had ingevoerd op het recht op vrijheid van meningsuiting en participatie in publieke aangelegenheden. Het Comité drong er bij Macau op aan om “meer inspanningen te leveren om rechters, openbare aanklagers, juristen en het algemene publiek bewust te maken van de in het Verdrag vastgelegde rechten en de toepasbaarheid daarvan in de lokale wetgeving”.

De vrijheid van vergadering stond nog steeds onder druk. In 2020 en 2021 verwierpen de autoriteiten de aanvraag van de Democratic Development Union (DDU) om op 4 juni een wake bij kaarslicht te organiseren om het bloedbad op het Plein van de Hemelse Vrede in 1989 te herdenken, waarbij in 2020 COVID-19 als reden werd aangevoerd en in 2021 de mogelijkheid dat “de reputatie van de centrale overheid zou worden geschaad”. In 2022 besloot de DDU geen vergunning aan te vragen voor het organiseren van een wake bij kaarslicht op 4 juni, uit vrees dat deelnemers een groter risico liepen om te worden gearresteerd.

Vrijheid van vereniging. De regering initieerde de procedure voor de aanneming van een vakbondswet, die echter niet het stakingsrecht of het recht op collectieve onderhandelingen omvat. Op 12 juni werd het verslag gepubliceerd over de 45 dagen durende raadpleging die in 2021 had plaatsgevonden¹⁰. Daarin werd opgemerkt dat in sommige adviezen werd gewezen op het ontbreken van het stakingsrecht in het wetsvoorstel. Hierop antwoordde de regering dat de wet een “gloednieuw” systeem zou introduceren dat door zowel werkgevers als werknemers “geleidelijk” zou moeten worden ingevoerd.

⁹ https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CCPR%2FC%2FCHN-MAC%2FCO%2F2&Lang=en

¹⁰ <https://www.gov.mo/pt/consulta-de-politicas/consulta-publica-sobre-a-lei-sindical/>

De **persvrijheid** stond nog steeds onder druk toen de voormalige journalistenvereniging, de Macau Portuguese and English Press Association, een nieuw bestuur koos dat beloofde om met de overheid samen te werken en meer financiering van het Informatiebureau van de regering te verkrijgen.

Privacy en gegevensbescherming waren een bron van zorg. In het kader van de strijd tegen COVID-19 voerden de autoriteiten een systeem van volg-apps in, waarbij software voor geolocatie werd geïnstalleerd en persoonlijke gegevens werden verzameld.

Het gewijzigde **wettelijke systeem voor het onderscheppen en beschermen van communicatie** geeft de politie de bevoegdheid om telecommunicatie te onderscheppen in gevallen van verdenking van strafbare feiten zoals terrorisme, strafbare feiten die de nationale veiligheid in gevaar brengen of cybercriminaliteit. Onder bepaalde omstandigheden mag de politie telefoonlogs opvragen bij telecombedrijven zonder voorafgaande toestemming van een rechter. Vanaf augustus 2023 worden telecomoperators bestraft als ze niet voldoen aan een verzoek van overheidsinstanties om gegevens te verstrekken.

In Macau zijn er 23 543 **niet-ingezetenen werkzaam als huishoudelijk personeel**, meestal vrouwen afkomstig uit de Filippijnen, Vietnam, Indonesië, Myanmar en Nepal. In 2022 konden zij zich vanwege de reisbeperkingen in verband met de pandemie niet met hun familie in het buitenland herenigen. Volgens de vakbonden van huishoudelijk personeel kwam het voor dat huishoudelijk personeel niet werd betaald, en ook waren er gevallen waarin huishoudelijk personeel werd ontslagen uit angst voor besmetting. Werkgevers hoefden geen ziektekostenverzekering af te sluiten voor huishoudelijk personeel. Er was nog steeds geen standaardcontract en geen minimuminkomen, aangezien de Wet op het minimumloon voor werknemers niet van toepassing is op buitenlands huishoudelijk personeel. Wervingsbureaus bleven huishoudelijk personeel dure tarieven in rekening brengen, vaak gelijk aan twee maandsalarissen.

Er waren gevallen van **discriminatie van etnische minderheden**. Op 21 juli beval de regering alle Filippijnse onderdanen, inclusief diegenen die in Macau wonen, om van 22 tot 24 juli drie opeenvolgende dagen nucleïnezuurtests te doen in de strijd tegen COVID-19. De regering trok de maatregel in nadat de Progressive Labour Union of Domestic Workers haar zorgen over discriminatie kenbaar had gemaakt. Dit was de tweede op nationaliteit gebaseerde testronde in 2022, nadat in juni een soortgelijke instructie was uitgevaardigd met betrekking tot burgers van Myanmar.

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken plaatste Macau op zijn “Tier 3”-lijst **mensenhandel** en stelde dat “de regering voor het derde achtereenvolgende jaar geen hulp verleende aan slachtoffers en evenmin werk maakte van het vervolgen van mensenhandel”¹¹.

Er is geen maatschappelijke dialoog geweest met de **LHBTIQ+-gemeenschap** en het huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht wordt niet erkend. Hierdoor genieten leden van de LHBTIQ+-gemeenschap niet dezelfde wettelijke rechten als andere personen, met name op het gebied van ouderschapsrecht en erfrecht. Transgenders mogen op hun ID-kaart hun geslacht niet laten wijzigen.

Gezondheidswerkers hadden nog steeds onvoldoende informatie over de behoeften van LHBTIQ+-patiënten. De organisatie “Rainbow of Macau” riep de regering op om gespecialiseerde gezondheidsdiensten op te zetten en medisch personeel toe te wijzen om het juiste advies, de juiste diagnose en de juiste behandeling voor genderdysforie te bieden.

II. Economische ontwikkelingen

In de eerste drie kwartalen van 2022 daalde het bbp van Macau met 27,8 % op jaarbasis¹² tot 130,3 miljard MOP (15,6 miljard EUR)¹³. Dit was 61 % lager dan in 2019 (330 miljard MOP/39,6 miljard EUR), **waaruit blijkt hoezeer** de economie van Macau werd getroffen door beperkingen in verband met de pandemie.

In oktober voorspelde het IMF dat de economie van Macau in 2022 met 22,4 % zou krimpen, in vergelijking met een groeipercentage van 15,5 % dat in april werd voorspeld¹⁴. In 2021 steeg het bbp van Macau met 18 % (nadat het in 2020 met 56,3 % was gekrompen).

Het geringe aantal **toeristen** had een significant effect op de economie. In 2022 bezochten 5,7 miljoen toeristen de stad, minder dan 15 % van het aantal toeristen in dezelfde periode in 2019 (39,4 miljoen). De uitvoer van kansspeldiensten¹⁵ was voorheen goed voor ongeveer de helft van het bbp van Macau. Als gevolg van het teruglopend aantal toeristen bedroeg deze uitvoer in de eerste drie kwartalen van 2022 echter slechts 24,8 miljard MOP

¹¹ <https://www.state.gov/reports/2022-trafficking-in-persons-report/macau/>

¹² Bron: Statistics and Census Service, Government of Macao Special Administration Region (SAR), te vinden op: <https://www.dsec.gov.mo/en-US/>.

¹³ In euro omgerekend met de wisselkoers InforEuro van december 2021.

¹⁴ “Recovery During a Pandemic: health concerns, supply disruptions, and price pressures”, oktober 2021, <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/10/12/world-economic-outlook-october-2021>

¹⁵ De uitvoer van kansspeldiensten wordt gemeten als de uitgaven van niet-ingezetenen aan kansspelen.

(3,0 miljard EUR), een teruggang van 54,5 % vergeleken met dezelfde kwartalen in het voorgaande jaar, oftewel slechts 13,7 % van de waarde ervan voor dezelfde periode in 2019 (181 miljard MOP/21,7 miljard EUR). De gemiddelde bezettingsgraad van hotels bedroeg over het hele jaar genomen slechts 38,5 %, vergeleken met 50 % in 2021 en 91 % in 2019.

Ondanks het lastige economische klimaat bleef **de arbeidsmarkt** het goed doen, met een werkloosheidspercentage van 3,5 % op het eind van het jaar, ten opzichte van 1,7 % vóór de pandemie.

De **inflatie** bleef laag, met een gemiddelde stijging van de samengestelde consumentenprijsindex van 1,0 %.

De verminderde economische bedrijvigheid leidde tot **lagere fiscale inkomsten**, terwijl de overheidsuitgaven stegen. De regering moest haar fiscale reserves aanspreken om de uitgaven te financieren. De kapitaalreserves daalden in november tot 563 miljard MOP (67,5 miljard EUR), een daling van 12,2 % ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar. Niettemin zijn ze nog steeds voldoende om naar schatting zes jaar aan overheidsuitgaven op het niveau van 2022 op te vangen.

In 2021 waren de buitenlandse investeringen in Macau goed voor 334 miljard MOP (40,0 miljard EUR), vergeleken met 297 miljard MOP (35,6 miljard EUR) in 2020. De grootste bron van investeringen was Hongkong met 49 %, gevolgd door het Chinese vasteland met 34 % (investeringen van offshore-centra buiten beschouwing gelaten).

Economisch beleid

In zijn jaarlijkse beleidsverklaring schetste de regeringsleider het economische beleid dat in 2023 zal worden uitgevoerd. Op economisch gebied zijn de prioriteiten om het herstel te versnellen, het toerisme en de kansspelsector nieuw leven in te blazen, de investeringen in infrastructuur en huisvesting te verhogen en de economische diversificatiestrategie voort te zetten.

In overeenstemming met het veertiende vijfjarenplan van China voor 2021-2025 benadrukte de regeringsleider de noodzaak om Macau verder te integreren in het nationale beleid, met name het beleid voor de Hengqin-zone en de Greater Bay Area. Hij kondigde een versnelde aanleg van infrastructuur aan, waaronder nieuwe ontwikkelingsgebieden, spoor- en wegverbindingen, huisvesting, recyclingprojecten en waterafvoer.

Het ondersteunen van de economie, die door de beperkingen in verband met de pandemie was getroffen, bleef een belangrijke prioriteit. De regering verlengde veel van de maatregelen voor financiële ondersteuning van huishoudens en ondernemingen die in het kader van COVID-19 waren ingevoerd (waaronder belastingverlagingen en diverse vrijstellingen van heffingen voor personen en ondernemingen, huurvergunningen en een regeling voor gesubsidieerde opleidingen).

De inwoners bleven profiteren van de in 2008 ingevoerde regeling voor vermogensdeling om de vruchten van de economische ontwikkeling met de inwoners te delen. Permanente inwoners ontvingen 10 000 MOP (1 199 EUR) en niet-permanente inwoners 6 000 MOP (719 EUR). De regeringsleider kondigde in zijn beleidsverklaring aan dat de inwoners in 2023 hetzelfde bedrag zouden ontvangen, en daarnaast nog een jaar extra een buitengewone consumptiesubsidie van 10 000 MOP. Ook werd er in de beleidsverklaring een tijdelijke regeling voor werkgelegenheidssubsidie aangekondigd voor werkgevers die werkloze lokale inwoners in dienst nemen. Arbeidsmigranten die als huishoudelijk personeel werken, vallen niet onder de regeling voor vermogensdeling.

In juni 2022 nam de wetgevende vergadering de **gewijzigde kansspelwet** aan, waarmee de regels voor de exploitatie van casino's werden aangescherpt. De gewijzigde wet geeft de regeringsleider de bevoegdheid om een casinovergunning te beëindigen wegens bedreiging van de nationale veiligheid. Ook worden in de wet nieuwe beleidsdoelen gesteld om illegale grensoverschrijdende kapitaalstromen te voorkomen en het witwassen van geld met betrekking tot kansspelactiviteiten tegen te gaan, waarmee tegemoet wordt gekomen aan de bezorgdheden van de centrale overheid. De wet bevordert eveneens economische diversificatie, aangezien kansspelexploitanten investeringsplannen moeten indienen die gericht zijn op het diversifiëren van de economie. Met de gewijzigde wet is de looptijd van casinovergunningen gehalveerd naar tien jaar; is het aantal tafels en elektronische speelautomaten gemaximeerd; en zijn subvergunningen verboden. Houders van een casinovergunning krijgen om de drie jaar een prestatie-evaluatie. De wet heeft de kansspelbelasting met 1 % verhoogd (naar 40 %) en een jaarlijkse minimumpremie ingevoerd. Het minimumaandelenkapitaal dat in handen moet zijn van directeurs van casino's (die permanente inwoners van Macau moeten zijn) is verhoogd van 10 naar 15 %.

De gewijzigde wet heeft de regels voor de **reclame voor kansspelen** aangescherpt. Reclamemakers mogen diensten verlenen aan slechts één casinovergunninghouder, terwijl afspraken tussen reclamemakers en casino's om inkomsten te delen niet langer zijn toegestaan. De wetgevende vergadering

had een vergelijkbaar doel voor ogen toen zij in december de “regeling voor de exploitatie van kansspelen” aannam. Volgens schattingen van de regering heeft die wet, ook wel de “Junketwet” genoemd, geleid tot een significante daling van ongeveer 80 % van activiteiten in het kader van casinovakanties.

De **kansspelvergunningen** liepen eind 2022 af. De regering schreef een openbare aanbesteding uit om de nieuwe vergunningen toe te kennen in overeenstemming met de gewijzigde kansspelwet. De nieuwe vergunningen zijn in januari 2023 ingegaan met een looptijd van 10 jaar. De zes bestaande kansspelexploitanten behielden hun vergunning. Een zevende bidder, onderdeel van het mondiale kansspelconglomeraat Genting Malaysia, had in de biedingsprocedure geen succes. Elke exploitant moest een investeringsplan indienen voor een geschat totaalbedrag van 120 miljard MOP (14,4 miljard EUR), en moet conform de diversificatiestrategie ook andere activiteiten dan kansspelen bevorderen.

De **strategie ter bevordering van economische diversificatie** is gericht op het ontwikkelen van sectoren zoals het niet-goktoerisme, conferenties en beurzen, gezondheidszorg (met inbegrip van de traditionele Chinese geneeskunde), financiële diensten en wetenschap en technologie. Ondanks een daling in de afgelopen jaren was de kansspelsector nog steeds goed voor ongeveer de helft van het bbp van de stad vóór COVID. In zijn beleidsverklaring zegde regeringsleider Ho Iat-Seng toe ervoor te zorgen dat de bijdrage van andere sectoren dan de kansspelsector zou stijgen tot 60 % van het bbp.

Met betrekking tot **financiële diensten** richtten de autoriteiten zich op de ontwikkeling van een lokale obligatiemarkt (met inbegrip van groene obligaties en noteringen van obligaties door instellingen en ondernemingen van het vasteland), vermogensbeheer en financiële leasing, investeringsbankieren en grensoverschrijdende renminbitransacties. Hiertoe is de regering bezig het rechtskader van het lokale financiële systeem te herformuleren en de infrastructuur van de financiële markt van Macau te ontwikkelen. De wetgevende vergadering heeft een nieuwe trustwet aangenomen om publieke en financiële instellingen te voorzien van modellen voor eigendomsoverdracht, successieplanning en gediversifieerde financiële en verzekeringsoplossingen. In december 2022 waren er dertien schuldbewijzen uitgegeven op het centrale effectendepot van Macau, grotendeels door banken en overheidsinstellingen van het Chinese vasteland.

Sinds de start in 2018 bedroegen de aan Chongwa (Macao) Financial Assets Transaction, S.A. (MOX) — het platform van Macau voor de notering en verhandeling van obligaties — genoteerde obligaties in totaal 350 miljard MOP (41,9 miljard EUR), aldus haar vertegenwoordigers. In maart 2022 sloten MOX

en de Beurs van Luxemburg een samenwerkingsovereenkomst, volgend op een intentieverklaring, die in januari 2020 was ondertekend. Zij heeft als doel om aan MOX genoteerde effecten zichtbaarder te maken voor internationale beleggers.

Economische integratie met het Chinese vasteland

Aangezien tegen het einde van het jaar de meeste beperkingen die golden in verband met de pandemie waren opgeheven, streefde Macau ernaar zijn positie als een centrum voor toerisme en recreatie terug te winnen en zich te ontwikkelen tot een spil voor zakelijke en financiële dienstverlening, met name tussen China en de Portugeestalige landen.

In september 2022 kwamen Macau en de provincie Guangdong overeen om nauwer samen te werken op het gebied van toezicht op medische hulpmiddelen, sociale zekerheid en overheidsdiensten, onderwijs en innovatie.

De **zone voor intensieve samenwerking tussen Guangdong en Macau** is een gebied van ongeveer honderd vierkante kilometer in Hengqin op het Chinese vasteland, en valt onder het gezamenlijke bestuur van Guangdong en Macau¹⁶. Het doel is om de economische diversificatie van Macau mogelijk te maken en de economische en juridische integratie met het Chinese vasteland te verdiepen, in overeenstemming met de hierboven beschreven prioriteiten van het veertiende vijfjarenplan van China.

De integratie van Macau met het Chinese vasteland kreeg in december een belangrijke impuls toen de centrale overheid aankondigde dat niet-bedrijfsvoertuigen uit Macau vanaf 1 januari 2023 tot de provincie Guangdong zouden worden toegelaten ingevolge het beleid inzake voertuigen uit Macau die naar het noorden reizen.

III. Betrekkingen tussen Macau en het Chinese vasteland

Na het twintigste partijcongres van de Communistische Partij van China in oktober vroeg regeringsleider Ho Iat-Seng verschillende sectoren van de lokale samenleving om “de geest van het twintigste volkscongres” te onderzoeken¹⁷.

Regeringsleider Ho heeft in 2022 bij twee gelegenheden een ontmoeting gehad met president Xi Jinping: tijdens de viering van de vijfentwintigste verjaardag

¹⁶ De Hengqin-samenwerkingszone ligt aan de zuidelijke rand van de stad Zhuhai op het Chinese vasteland. De zone wordt slechts door een strook water van Macau gescheiden en een brug vormt de verbinding.

¹⁷ <https://macaudailytimes.com.mo/ho-iat-seng-to-fully-implement-spirit-of-national-congress-report.html>

van de overdracht van Hongkong aan China, en ter gelegenheid van een dienstbezoek aan Peking.

In 2022 vonden er belangrijke personeelwisselingen plaats. In maart benoemde de centrale overheid Fu Ziyang, de voormalige directeur van het verbindingsbureau van de centrale Volksregering, tot adviseur voor nationale veiligheidszaken van het Comité voor de bescherming van de nationale veiligheid in Macau. In mei werd de voormalige vice-gouverneur van de provincie Fujian en adjunct-directeur van het verbindingsbureau Zheng Xincong benoemd tot hoofd van het verbindingsbureau en adviseur voor nationale veiligheidszaken.

IV. Bilaterale betrekkingen en samenwerking tussen de EU en Macau in 2022

De Overeenkomst inzake handel en samenwerking tussen de Europese Economische Gemeenschap en Macao van 1992 had tot doel de betrekkingen tussen de EU en Macau verder te versterken. Zij omvat samenwerking op het gebied van handel, economie, wetenschap en technologie.

Het Gemengd Comité EU-Macau is een platform voor dialoog op een aantal gebieden tussen Macau en de EU. De 23e **vergadering van het Gemengd Comité** vond plaats in 2019, waarna geen verdere vergaderingen hebben plaatsgevonden, ondanks verzoeken van de EU.

In de eerste elf maanden van 2022 heeft **de EU China ingehaald en is de EU de grootste handelspartner van Macau op het gebied van goederen** geworden, goed voor 30 % van de totale handel van de SAR in die periode. De bilaterale handel tussen de EU en Macau bestaat vrijwel uitsluitend uit de uitvoer vanuit de EU (meer dan 95 %), waarbij circa 33 % van de invoer van Macau afkomstig is uit de EU.

Op basis van gegevens van Eurostat bedroeg de **bilaterale handel in goederen van de EU met Macau** in de eerste elf maanden van 2022 1 147 miljoen EUR (een stijging van minder dan 1 % ten opzichte 2021). De uitvoer van de EU naar Macau, die voornamelijk bestond uit luxegoederen, lederwaren, kleding en horloges en juwelen, bedroeg 1 100 miljoen EUR en leidde tot een handelsoverschot van 1 053 miljoen EUR.

De EU bleef in 2021 de op drie na belangrijkste bron van buitenlandse investeringen van Macau (de offshore-centra buiten beschouwing gelaten), na Hongkong, het Chinese vasteland en de Verenigde Staten. Volgens de

statistieken van Macau was de EU goed voor 5,8 % van de totale directe buitenlandse investeringen (DBI) in 2021 (de offshore-centra buiten beschouwing gelaten). Alleen Portugal was al goed voor 88 % van de EU-investeringen in de SAR. Volgens Eurostat waren eind 2021 de DBI vanuit de EU in Macau goed voor 1,42 miljard EUR¹⁸, terwijl de DBI vanuit Macau in de EU 1,85 miljard EUR bedroegen.

¹⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/BOP_FDI6_GEO__custom_6643309/default/table?lang=en